

خط مشی مجموعه سازی گزیده منابع دیجیتال کتابخانه ملی کودکان و نوجوانان ایران

مقدمه

انتخاب منابع برای انجام فرایند دیجیتال سازی در کتابخانه ملی دو رویکرد متفاوت را دنبال می کند: روش نخست اصطلاحاً با عنوان "رویکرد حجمی" شناخته شده است که هدف آن دیجیتال سازی تمام آثاری است که طبق قانون واسپاری به کتابخانه ملی رسیده اند اما وجود محتوای غنی در کنار انبوهی از منابع بی‌مایه یا کم‌مایه و نیز گستردگی و تنوع قالب منابع اطلاعاتی چالشی است که به هنگام تصمیم‌گیری پیرامون مجموعه سازی و انتخاب منابع دیجیتال با آن روبرو هستیم. به همین منظور در رویکرد دیگر، که موضوع خط مشی حاضر است، ساختن مجموعه بر اساس معیارهای از پیش تعیین شده و اولویت بندی انتخاب منابع صورت می‌گیرد. در این رویکرد که آن را "مجموعه سازی گزیده" نام نهاده ایم، اولویت با آثاری است که ارزش فکری و معنوی دارند، آسیب‌پذیر و نایابند و نیازهای بلند مدت کاربران را برطرف می‌سازند. رویکرد گزیده به صرفه‌جویی‌های کلان در تخصیص زمان و بودجه در کتابخانه‌های دیجیتال کمک می‌کند. این امر بخصوص در مجموعه‌های مربوط به کودکان و نوجوانان مهم است. زیرا نیازهای اطلاعاتی کودکان در هر دوره از رشد تغییر می‌کند و زمان برای برطرف ساختن این نیازها بسیار محدود است. غفلت در تدوین به موقع مجموعه‌های با کیفیت فرصت‌های بیشماری را برای رشد و بالندگی کودکان و نوجوانان هدر می‌دهد.

اگرچه در گردآوری گزیده منابع ممکن است بخشی از مجموعه نادیده بماند، با این حال به نظر می‌رسد در شرایطی که با صرف وقت، هزینه و نیروی انسانی در رویکرد حجمی تنها تعداد محدودی از منابع موجود در مخازن کودکان و نوجوانان کتابخانه ملی از طریق وب در اختیار کاربران قرار گرفته است و بخشی از این منابع نیز به کار جامعه استفاده‌کننده نمی‌آید، بهتر آن است که سرمایه‌های سازمان صرف فعالیت‌هایی شود که کیفیت را تا حد ممکن بالا برده و با غنی کردن مجموعه بر سرعت خدمت‌رسانی به جامعه استفاده‌کننده کمک کند. توصیه یونسکو در "منشور حفظ میراث دیجیتالی" حاکی از آن است که معیارهای اصلی برای انتخاب مطالب دیجیتالی باید بر اساس اهمیت و ارزش اسنادی، علمی، و فرهنگی گذشته هر کشور باشد.

نظر به اینکه برنامه ریزی راهبردی برای جامعه اطلاعاتی کشور در گرو اهمیت به نسل آینده است، سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران بر خود می‌داند که مجموعه سازی و دسترس‌پذیری آثار مربوط به کودک و نوجوان را در اولویت وظایف خود قرار دهد. هرچه راه برای مطالعه در حوزه کودک و نوجوان برای پژوهشگران هموارتر گردد و نیازهای اطلاعاتی کودکان بهتر شناسایی شوند، امکان ساختن جامعه‌ای اهل مطالعه در نسل‌های آتی فراهم می‌گردد و هرچه تعامل سازنده تری از طریق مجموعه‌های رقمی با کودکان و نوجوانان این مرز و بوم برقرار شود، امید به بهبود وضعیت سواد اطلاعاتی جامعه بیشتر می‌شود. از سوی دیگر حضور بدون مرز آثار حوزه کودک و نوجوان در عرصه وب این امکان را فراهم می‌کند که کودکان و نوجوانان ایرانی که بنا به اقتضا در خارج از ایران رشد می‌کنند، پیوندهای فرهنگی خود با کشورشان را حفظ کنند. با این رویکرد خط مشی مجموعه سازی گزیده منابع کتابخانه ملی دیجیتال کودکان و نوجوانان ایران به شرح زیر است:

- تجهیز کتابخانه کودک و نوجوان

تالار و مخازن کودکان و نوجوانان یکی از زیرمجموعه های معاونت کتابخانه ملی در سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران است. در اوایل دهه 1360 با ادغام مرکز خدمات کتابداری و کتابخانه ملی و انتقال پرسنل صاحب نظر آن مرکز مقدمات پایه گذاری این تالار فراهم شد. افزایش روزافزون انتشار کتاب برای کودک و نوجوان و ضرورت روزآمد شدن کتابشناسی ملی، متخصصان را بر آن داشت که درباره کتاب های کودک و نوجوان تصمیم گیری کنند. مانند سایر آثار منتشر شده در ایران، طبق قانون واسپاری دو نسخه از کتاب های کودکان و نوجوانان به کتابخانه ملی می رسید و در کتابشناسی ملی منعکس می شد، اما مشخصات کتابشناختی این منابع بر مبنای ضوابط بین المللی جدید فهرست نویسی و رده بندی، برای نخستین بار، در نیمه دوم سال 1362 در کتابشناسی ملی ایران درج شد. به علت استفاده از رده بندی دیویی که متفاوت با رده های منابع دیگر بود و نبود فضای لازم امکان استفاده از این منابع تا بهره برداری ساختمان جدید امکان پذیر نشد. در سال 1384 با افزایش کتاب های کودک و نوجوان، متخصصان و حرفه مندان کتابخانه های کودک و نوجوان کشور گرد هم آمدند تا درباره جزئیات شماره بازیابی منابع تصمیم های جدید گرفته شود. با انتقال به ساختمان جدید، مکانی برای کتابخانه کودکان و نوجوانان در نظر گرفته شد و سرانجام پس از تجهیز در 21 بهمن 1385 افتتاح شد.

- مجموعه فیزیکی

در کتابخانه کودکان و نوجوانان فراهم آوری و گسترش مجموعه طبق روش های مرسوم در کتابخانه ملی از طریق خرید، مبادله، اهدا و واسپاری صورت می گیرد. این کتابخانه بیش از 200000 نسخه کتاب به زبان های فارسی و غیرفارسی برای کودکان و نوجوانان دارد که 4950 عنوان آن به زبان های خارجی است. مجموعه باارزش کتاب های خارجی کتابخانه کودکان بالغ بر 33 زبان زنده دنیاست که علاوه بر فرایند خرید کتابخانه ملی، بخش عمده آن از طریق اهدای منابع شورای کتاب کودک، مجموعه زنده یاد حسین ابراهیمی (الوند) از خانه ترجمه و مجموعه مصطفی رحماندوست شکل گرفته است. منابع غیرکتابی شامل لوح فشرده، نوار کاست، لوح آموزشی، پازل و مانند آنهاست.

- حضور در وب

تبدیل مجموعه فیزیکی به الکترونیک منابع تالار و مخازن کودک کتابخانه ملی و قرار دادن آن در وب از کتابخانه دیجیتال بین المللی کودکان¹ الگو گرفته است. کتابخانه دیجیتال بین المللی کودکان پروژه ای پنج ساله در سطح بین الملل بود که به قصد ایجاد یک کتابخانه با مجموعه ای از 10000 کتاب در حداقل 100 زبان آغاز شد و به طور رایگان از طریق اینترنت در دسترس کودکان، معلمان، کتابدارها، پدر و مادرها و محققان در سراسر جهان قرار گرفت. هدف از این کار توسعه فن آوری های رابط کاربر برای کودکان و با همکاری کودکان از طریق پژوهش در رفتارهای جستجو، مرور، مطالعه و به اشتراک گذاری کتاب در قالب الکترونیک بود و اهداف دیگری نظیر درک بهتر از مفاهیم حقوق و استفاده عادلانه در عصر دیجیتال، ارزیابی تاثیر دسترس پذیری به منابع دیجیتال بر توسعه مجموعه و فعالیت های کتابخانه های عمومی و مدارس و

¹ International Children's Digital Library (ICDL)

فراهم کردن درک بهتری از رابطه بین دسترس پذیری به مجموعه های دیجیتال از منابع چند فرهنگی و نگرش کودکان را دنبال کرد.

در سال 2002 که نوش آفرین انصاری به عنوان نماینده شورای کتاب کودک در کنگره بین المللی ادبیات کودکان در بازل سوئیس شرکت کرده بود با نماینده کتابخانه دیجیتال بین المللی کودکان ملاقات کرد. بررسی های کتابخانه دیجیتال بین المللی کودکان در شعب IBBY آنها را به این نتیجه رسانده بود که ایران ظرفیت مناسبی برای نخستین تجربه کتاب های غیرلاتین در کتابخانه دیجیتال بین المللی را دارد. شورای کتاب کودک طی قراردادی 100 اثر منتخب را به کتابخانه دیجیتال بین المللی کودکان معرفی کرد و کتاب ها از سال 2003 در کتابخانه دیجیتال قرار گرفتند. پس از آن نشر شباویز از همکاران دیگر کتابخانه دیجیتال بین المللی کودکان تا سال 2006 مجموعه کتاب های ایرانی این کتابخانه را به 466 عنوان افزایش داد.

بخشی از کنفرانس سالانه فدراسیون بین المللی و موسسات کتابداری (ایفلا)² که در سال 2007 در افریقای جنوبی برگزار شد، به معرفی کتابخانه دیجیتال بین المللی کودکان اختصاص یافت و نخستین کتابی که در معرفی آن ارائه شد، یک کتاب ایرانی بود. همین امر معاون پژوهش وقت سازمان، دکتر فریبرز خسروی، را بر آن داشت که پس از بازگشت از ایفلا اداره کل منابع دیجیتال سازمان را مامور سازد تا در زمینه حضور منابع کودک و نوجوان در وب اقدام کند. به این ترتیب " طرح پیشنهادی ایجاد وب سایت کودک و نوجوان کتابخانه ملی ایران" به منظور توسعه خدمات کتابخانه ملی برای کودکان و نوجوانان ایرانی داخل و خارج از کشور در بهمن ماه 1385 از اداره کل منابع دیجیتال در معاونت پژوهش مطرح شد و فرایند کار به صورت برون سپاری نخست با امضای قرارداد شرکت مدیریت درمانی یکپارچه و کنترل اطلاعات مهان پارس (مدیکام) در تاریخ 86/6/21 و سپس شرکت نرم نگاران آرمیتیس در تاریخ 1386/9/24 انجام شد. پس از پایان قرارداد و تحویل فاز اول پشتیبانی و روزآمد سازی وب سایت بر عهده کارشناسان سازمان گذاشته شد.

این طرح در چهار مرحله ارائه شده بود. در مرحله اول مطالعه و پژوهش تطبیقی شامل مطالعه متون و منابع، بررسی سایت های سایر کتابخانه های جهان، بررسی بازخورد نظرهای استفاده کنندگان در مراحل مختلف مطرح شد. مرحله دوم به طراحی وب سایت با توجه به استانداردها، مرحله سوم به توسعه و پیاده سازی و مرحله چهارم به راه اندازی و تست درگاه و خدمات پشتیبانی پرداخت. از جمله اهداف این طرح، ارائه اطلاعات منابع کودکان و نوجوانان کتابخانه ملی، ارائه اطلاعات درباره منابع منتشر شده برای کودکان و نوجوان به هر شکل (کتاب، مجله، مقاله، پایگاه اطلاعاتی و مانند آنها)، در هر قالب (چاپی و غیرچاپی)، و در هر مکان (در کتابخانه های و موسسه های دیگر در هر کجای ایران و جهان)، ارائه متون مربوط به صورت تمام متن که از انتشار آنها 35 سال گذشته باشد یا با کسب اجازه از صاحبان آنها، ارائه خدمات اطلاع رسانی و معرفی مراکز و موسسات فعال در زمینه کودک و نوجوان، توسعه فرهنگ و زبان فارسی، ارائه برخی خدمات آموزشی، اشاعه فرهنگ کتاب خوانی، آشنایی اقشار جامعه با قوانین حقوقی و اجتماعی کودکان و نوجوانان، ارائه خبرهای مربوط به کتاب، ارائه خبرهای مربوط به کودکان و نوجوانان، ایران شناسی، اشاعه فرهنگ استفاده از اینترنت و جذب کودکان و نوجوانان در بهره برداری از منابع اینترنتی و ارائه خدمات کتابخانه ای به کودکان معلول مطرح شد. وب سایت با نام "کتابخانه ملی کودکان و نوجوانان ایران" و آدرس اینترنتی <http://icnl.nlai.ir> در 12 اردیبهشت 1389 رسماً آغاز به کار کرد.

² International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA)

– روند مجموعه سازی دیجیتال

مجموعه سازی کتاب ها به صورت دیجیتال ابتدا با کتاب های مصطفی رحماندوست آغاز شد. او که در سال 1374 به همراه چند نویسنده دیگر نخستین کتابخانه مجازی کودکان و نوجوانان ایرانی را تحت عنوان "دوستانه" راه اندازی کرده بود، از ابتدای راه اندازی وب سایت کتابخانه ملی کودکان و نوجوانان به عنوان سردبیر با کتابخانه همکاری کرد و در گام اول تمام کتاب های خود را برای قرار گرفتن در وب سایت مجاز دانست. همچنین کتاب های بسیار قدیمی موجود در مجموعه شخصی خود را در اختیار کتابخانه قرار داد. بعد از آن کتاب های فارسی موجود در کتابخانه دیجیتال بین المللی کودکان که برقراری لینک را از طریق خط مشی پیوند مجاز شمرده است (خط مشی لینک) با فرض اینکه مجوز قرار گرفتن منابع در اینترنت از طریق آن کتابخانه فراهم شده است، وارد مجموعه شدند. برخی منابع قدیمی و نسخه های خطی نیز بنا به درخواست پژوهشگرانی که به وب سایت مراجعه می کردند، به مجموعه افزوده شد. در همان زمان با دعوت از نویسندگان و ناشران کودک و نوجوان، طبق اجازه نامه های کسب شده، کتاب های دیگری به مجموعه افزوده شد. برخی نویسندگان ناشران اجازه قرار دادن تمام منابع منتشر شده شان را به کتابخانه ملی دادند و برخی دیگر عناوین مدنظرشان را ذکر کردند. در این میان با گسترش فعالیت ها، حضور در نمایشگاه بین المللی کتاب تهران، مصاحبه ها و برگزاری نشست های علمی و گردهمایی اعضای وب سایت به مناسبت های مختلف، برخی ناشران (مانند انتشارات عروج اندیشه و انتشارات تیمورزاده) طی مکاتباتی تمایل خود را برای همکاری با وب سایت اعلام کردند. با تغییر مدیریت، مجموعه سازی به سمت مخزن کودک و نوجوان کتابخانه ملی سوق یافت و رویکرد حجمی برای افزایش موجودی دیجیتال در پیش گرفته شد. تصمیم بر آن شد که منابع مخزن به ترتیب سال انتشار براساس شماره ثبت برای اسکن به واحد تولید محتوای دیجیتال ارسال شوند و سپس سردبیر سایت به انتخاب منابع مناسب جهت قرار گرفتن در وب سایت اقدام کند. اندک اندک روند کار در رویکرد حجمی همکاران درگیر را به این نتیجه رساند که با افزایش حجم مجموعه کیفیت منابع مغفول مانده است و آن طور که باید پاسخگوی نیاز جامعه مخاطب نیست. به همین دلیل تصمیم بر آن شد تا در کنار رویکرد حجمی، تصمیم گیری های جدی بر رویکرد کیفی منابع کودک و نوجوان در دستور کار قرار گیرد. خط مشی حاضر نخستین گام در راستای مجموعه سازی گزیده این منابع است.

اهداف

- هدف اصلی مجموعه سازی گزیده، انتخاب منابعی است که بر اساس ارزیابی های منابع کودک و نوجوان ارزشمند شناخته شده اند. براین اساس اهداف فرعی مجموعه سازی گزیده به شرح زیر است:
- گردآوری منابع از طریق پژوهش های تاریخی که در حوزه ادبیات کودک و نوجوان صورت گرفته است.
 - گردآوری منابع از طریق ارزیابی هایی که در پایان نامه ها، طرح ها و پژوهش های حوزه کودک و نوجوان انجام شده است.
 - گردآوری منابعی که برگزیده جوایز و جشنواره های کودک و نوجوان بوده اند.
 - گردآوری منابع از طریق ارزیابی هایی که توسط نهادهای مرتبط با کودک و نوجوان انجام شده است.
 - گردآوری منابعی که در کتابشناسی های گزیده و موضوعی معرفی شده اند.

جامعه استفاده کنندگان

- کودکان و نوجوانان ایرانی با هر زبان و قومیت
- کودکان و نوجوانان فارسی زبان در سراسر جهان
- پدیدآوران (نویسندگان، شاعران، مترجمان و تصویرگران)، منتقدان و ناشران ادبیات کودک و نوجوان
- کتابداران کودک و نوجوان
- پژوهشگران ادبیات کودک و نوجوان
- مربیان و معلمان
- والدین و سرپرستان کودکان و نوجوانان

شرایط دسترسی

طبق ماده 12 از فصل سوم قانون حمایت حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان مصوب 1389/6/17 مدت استفاده از حقوق مادی پدیدآورنده موضوع این قانون که به موجب وصایت یا وراثت منتقل می شود، از تاریخ مرگ پدیدآورنده سی سال است و اگر وراثتی وجود نداشته باشد و یا بر اثر وصایت به کسی منتقل نشده باشد، برای همان مدت به منظور استفاده عمومی در اختیار وزارت فرهنگ و هنر خواهد بود. مدت حمایت اثر مشترک موضوع ماده 6 این قانون سی سال بعد از فوت آخرین پدیدآور خواهد بود.

کتابخانه ملی دیجیتال کودکان و نوجوانان مجاز است آثاری را به صورت تمام متن از طریق شبکه در اختیار قرار دهد که قانون حق مولف درباره آنها رعایت شده باشد، یا ناشر و پدیدآور اثر اجازه نشر آن را به کتابخانه داده باشد. سایر منابع ارزشمند در مخزن کتابخانه دیجیتال حفظ و نگهداری می شوند و تنها از طریق تالار رقمی در داخل سازمان برای پژوهشگران قابل دسترس هستند و تنها اطلاعات کتابشناختی و نمایش صفحات ابتدایی آن در کتابخانه مجاز است. درباره این آثار محل نگهداری فیزیکی اثر در سایر کتابخانه ها از طریق فهرستگان یکپارچه به مخاطب معرفی می شود.

اصول و طرز عمل ها در انتخاب مواد

در انتخاب منابع در مجموعه گزیده کتابخانه ملی دیجیتال کودکان و نوجوانان- مانند کتابخانه دیجیتال سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران- اولویت با منابعی است که نایاب، منحصر بفرد، نفیس، دارای قدمت، با ارزش و پرتقاضا و منابعی که خارج از ضوابط حق مولف باشند و یا مجوز از صاحبان محتوا اخذ شده باشد. منابعی که دسترسی به آنها به دلایلی از جمله شرایط، ارزش، محل نگهداری و یا آسیب پذیری محدود است. انتخاب منابع به مخازن سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران محدود نیست. کتابخانه ملی دیجیتال کودکان و نوجوانان موظف است نسخه رقمی منابع مکملی که کسری های مجموعه های سازمان را جبران می کنند و منابع کمترشناخته شده ای که ارزش افزوده پژوهشی ایجاد می کنند، از طریق همکاری های بین کتابخانه ای و تفاهم نامه های منعقد فراهم کند.

بر همین اساس انتخاب منابع برای کتابخانه ملی دیجیتال کودکان و نوجوانان در دسته بندی های زیر صورت می گیرد:

الف. آثار گذشته نگر شامل

نسخه های خطی و چاپ سنگی مرتبط با کودکان و نوجوانان
کتاب های درسی
اسناد مربوط به نهادهای کودک و نوجوان
تاریخ شفاهی (مصاحبه با فعالان در زمینه کودک و نوجوان، مصاحبه های مربوط به دوران کودکی ادیبان، فرهیختگان، هنرمندان، سیاستمداران و مانند آنها)
پاییندها (نشریات، روزنامه ها، گاهنامه ها، بریده جراید و سایر موارد مرتبط در زمینه ادبیات کودک و نوجوان)
منابع غیر کتابی (شامل عکس، دستنوشته، پوستر و مانند آنها)

ب. آثار پژوهشی شامل

کتابشناسی های ادبیات کودک و نوجوان در ایران
مقاله نامه های ادبیات کودک و نوجوان
کتاب های پژوهشی ادبیات کودک و نوجوان
نشریات تخصصی ادبیات کودک و نوجوان در ایران
پایان نامه های ادبیات کودک و نوجوان در ایران
مجموعه مقالات همایش های ادبیات کودک و نوجوان در ایران
طرح های پژوهشی ادبیات کودک و نوجوان در ایران
فیلم های کودک و نوجوان تولید شده در ایران (مستند و داستانی)
تئاتر های کودک و نوجوان تولید شده در ایران
کنسرت های کودک و نوجوان
آثار پژوهشی درباره فیلم، تئاتر و کنسرت های کودکان و نوجوانان

ب. آثاری که جایزه ای به آنها تعلق گرفته است

آثار برگزیده در ایران
آثار برگزیده کتاب سال در زمینه ادبیات کودک و نوجوان
آثار برگزیده کتاب فصل در زمینه ادبیات کودک و نوجوان
آثار برگزیده جشنواره دو سالانه کتاب کودک و نوجوان
برگزیدگان آثار ویژه شورای کتاب کودک
فهرست کتاب های منتخب شورای کتاب کودک
فهرست لاک پشت پرنده
آثار برگزیده جشنواره دو سالانه مطبوعات کودک و نوجوان
آثار برگزیده جایزه پروین اعتصامی
آثار برگزیده جایزه معصومه سهراب
آثار برگزیده جایزه جعفر پایور
آثار برگزیده جایزه قاقا
آثار برگزیده جایزه سپیدار
آثار برگزیده جایزه گوزن زرد
آثار برگزیده جایزه پرنده آبی
جشنواره کتاب کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
جشنواره مطبوعات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
کتاب سال پوپک و سلام بچه ها
جشنواره شهید غنی پور
جشنواره کتاب رضوی
جایزه مهدی آذریندی
کتاب سال سروش
جشنواره کتاب های آموزشی رشد
کتاب سال معاونت فرهنگی سازمان اوقاف
کتاب سال حوزه علمیه قم
جایزه مهرگان ادبیات کودک و نوجوان

جایزه جهانی کتاب سال
کتاب سال ولایت
جایزه کتاب سال دفاع مقدس
کتاب سال ولایت
جایزه کتاب سال دفاع مقدس
جایزه هوشنگ گلشیری
جایزه یلدا
جایزه نویسندگان و منتقدان مطبوعات
جایزه ادبی اصفهان
جایزه قلم زرین
جایزه شعر کارنامه
جایزه بیژن جلالی
جایزه شعر کودک "محمود کیانوش"

آثار برگزیده ایرانی جشنواره های خارجی
فهرست کلاغ سفید
بلونیا
براتیسلوا

آثار ترجمه برگزیده جوایز خارجی
جایزه هانس کریستین اندرسون
مدال نیوبری
مدال کالدکات
بلونیا
کنکور نوما
براتیسلوا
بوکر
پولیتزر
استرید لندینگ
بوک تراست

ج. مجموعه
های ویژه
شامل

مجموعه آثار، اسناد و دستنوشته های نویسندگان، شاعران، مترجمان و تصویرگران کتاب کودک و
استرید لندینگ و آثار مربوط به آنها (نقدها، گزارش ها، مقاله ها و مانند آنها)
مجموعه های بازنویسی و بازآفرینی آثار کلاسیک

مجموعه آثار ادبیات کودک و نوجوان برای کودکان با نیازهای ویژه
مجموعه آثار ادبیات کودک و نوجوان مرتبط با مسائل روانشناختی و اجتماعی (استرس، ترس، مواجهه با طلاق، مرگ و مانند آنها)
مجموعه آثار ادبیات کودک و نوجوان مرتبط با محیط زیست
مجموعه آثار با رویکرد فلسفه برای کودکان
مجموعه آثار علمی تخیلی
مجموعه ادبیات کودک و نوجوان مرتبط با شهرها و روستاهای ایران
مجموعه ادبیات کودک و نوجوان در زمینه دفاع مقدس
مجموعه ادبیات شفاهی (شامل لالایی ها، ادبیات فلکلور، بازی ها و مانند آنها)
مجموعه نمایشنامه های کودک و نوجوان
منابع صوتی (کتاب های گویا و ترانه های کودکان و نوجوانان و مانند آنها)

روابط همکاری با سایر نهادها

کتابخانه دیجیتال ملی کودکان و نوجوانان ایران برای گردآوری منابع مورد نیاز کتابخانه (به صورت چاپی و دیجیتال)، تشخیص نیازهای گروه های مخاطب و سایر همکاری ها می تواند با نهادهای زیر ارتباط برقرار کند. برقراری ارتباط موثر با این نهادها از طریق جلب مشارکت و همفکری، حضور نماینده ای از کتابخانه ملی در محافل و مجامع، انعکاس اخبار و معرفی آثار و روش های دیگر امکان پذیر است و راه را برای انعقاد تفاهم نامه و همکاری های بیشتر فراهم می کند.

نهادهای داخلی

عنوان	آدرس
انجمن نویسندگان کودک و نوجوان	http://www.nevisak.ir
شورای کتاب کودک	http://www.cbc.ir
کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان	http://www.kanoonparvareh.com

http://ketab.ir	خانه کتاب
http://www.hepl.ir/UI/Forms/Index.aspx	کتابخانه عمومی حسینییه ارشاد
http://www.popsience.ir	انجمن ترویج علم ایران
http://koodaki.org	موسسه پژوهشی تاریخ ادبیات کودکان
http://www.shirazu.ac.ir/index.php?page_id=3066	مرکز مطالعات ادبیات کودک دانشگاه شیراز
http://www.ihcs.ac.ir/Pages/Features/Home.aspx?wid=27	گروه فلسفه برای کودکان و نوجوانان پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
http://www.casi.ir	انجمن فرهنگی هنری تصویرگران
http://www.roshd.ir/default.aspx?SSOReturnPage=Check&Return=0	رشد (شبکه ملی مدارس)
http://koodakandonya.org/wp	موسسه پژوهشی کودکان دنیا
http://www.hlpr.ir	خانه کتابدار کودک و نوجوان
www.ilisa.ir	انجمن کتابداری و اطلاع رسانی ایران

نهادهای بین المللی

عنوان	آدرس
دفتر بین المللی کتاب برای نسل جوان	http://www.ibby.org
یونیسف	http://www.unicef.org/iran
فدراسیون بین المللی انجمن ها و موسسات کتابداری (ایفلا)	http://www.ifla.org
کتابخانه بین المللی دیجیتال کودکان	http://www.childrenslibrary.org
کتابخانه بین المللی ادبیات کودکان (ژاپن)	http://www.kodomo.go.jp/english/ilcl.html
کتابخانه بین المللی کودکان مونیخ	http://www.ijb.de
کتابخانه ملی کودکان و نوجوانان کره جنوبی	http://www.nlcy.go.kr/index.jsp
کتابخانه ملی کودکان مسکو	http://rgdb.ru
کتابخانه هزار و یک شب پاکستان	http://www.aliflaila.org.pk
کتابخانه جنوا، کتابخانه بین المللی کودکان و نوجوانان ایتالیا	http://www.portoantico.it/interna.asp?idpage=biblioteca&sezione=luoghi

سیاست ارزشیابی مجموعه

ارزشیابی مجموعه براساس بررسی مدون میزان مراجعه اعضای کتابخانه به منابع و بررسی نیازهای اطلاعاتی جامعه مخاطب در آخر هر سال صورت می گیرد.

سیاست اقدامات حفاظتی از مجموعه

اقدامات حفاظتی از مجموعه کتابخانه دیجیتال کودکان و نوجوانان ایران از همان الگویی پیروی می کند که کتابخانه دیجیتال سازمان برگزیده است.

ترتیب تجدید نظر در خط مشی خط مشی کتابخانه ملی دیجیتال کودکان و نوجوانان، با توجه به نتایج ارزشیابی مجموعه در پایان هر سال بررسی می شود و در صورت نیاز تجدید نظرهای لازم صورت می گیرد. خط مشی جدید با تایید صاحب نظران حوزه کتاب کودک و نوجوان به اجرا گذاشته می شود.